

«Huwt nedir?»

Category: Goşgular, Kitapcy, Magtymgulyny öwreniș
написано kitapcy | 26 января, 2025
"Huwt nedir?" «HUWT NEDIR?»

Magtymguly Pyragy «Ot nedir?» diýen şygrynda Durdy şahyra birnäge sowal bilen yüzlenýär. Meselem:

– Aslyna ýetişgil ýalanda-çynda,
Söz gysgadyr, many köpdür içinde,
Bilermi sen haýsy derýa içinde,
Adamzat jigerli yatan huwt nedir?
(«**Ot nedir?**»)

Mysal alnan bentde aýdylşy ýaly, bir deryada huwt (balyk) ýatyr. Diýmek, ýatan bolsa janly däl. Huwt-hut görünüşinde hem getirilýär. Bu balyk diýmeli aňladýar. Eger soragda adam sypatly balyk soralýan bolsa, onda ol bir bolmaly dal. Sany boýunça birden artyk bolar. Şeýle hem ol ýatan bolmaly del.

Pyrgun öz esgerleri bilen Hezreti Musany (a.s) we onuň esgerlerini kowalanda Allanyň gudraty bilen deňziň (Gyzyl deňzi) iki ýana serpilip, pygamberiň we onuň ymmatyňyň geçip gidýändigi, zalym pyrgunyň bolsa goşuny bilen suwa gark bolýandygy barada mundan 1400 yyl ozal dünya gelen Kurlany-

kerimiň «Ýunus» süresiniň 92-nji aýatynda habar berilýändigi birden ýadyma düşdi. Bu waka tefsir yazan meşhur yslam ulamasy (Horezmiň Zamahşar obasynda doglan, hijri ýyl hasaby bilen 467-538-nji ýyllar aralygynda ýaşap geçen) Zamahşery Allanyň sözüne şeyle teswir berýär. ***«...Seni deñziň kenarynyň bir ýerine taşlaýarys... Jesedini tutuşlygyna we üýtgemedik şekilde, ýalaňaç (geýimsiz) halda soňraky asyrlarda geljeklere bir ybrat (sapak) bolmagy üçin, gorap saklaýarys».***

Soňra bolsa alym ol şahsyň-pyrgunyň, haçan-da bolsa, bir wagt suwuň düýbünden hökman daşyna çykaryljakdygyny beýan edýär. Hakykatdan-da, XX asyryň ahyrlarynda Gyzyl deñziň düýbünden tapylan pyrgun häzir Britan muzeýinde saklanýar».

Bu maglumat Magtymgulynyň:

*Bilermi sen haýsy derýa içinde,
Adamzat jigerli ýatan huwt nedir?*

– diýen setirlerini biygytyýar ýadyňa salýar. Zamahşaryda, dünýäden ötmänkä, jeset heniz suwdan çykarylmaňka, bu maglumat berlipdir.

Magtymguly Pyragy-da heniz suwdan çykarylmaň, üýtgemedik jeset barada soraýar.

Magtymguly Pyragynyň her setiri, her bendi uly mana eýe. Halkymyz dana şahyra uly sarpa goýup, onuň adyny barha ebedileşdirdi.

Magtymguly Pyragy açylmaň hazyňa meñzeýär. Onuň ýaşan ömri, maşgalasy baradaky maglumatlar, galyberse-de, köp goşgularynyň düýp many-mazmuny doly we dogry, anyk we takyk öwrenilmäge degişlidir.

Aýnabat BALLYÝEWA. Magtymgulyny öwreniš